

З НОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ДО ФОНДІВ ВІДДІЛУ РУКОПИСІВ

Повернення в Україну родинного архіву Косачів триває... А з ним знову потверджується самовідданість, виняткова відповідальність його хранителів, вихованців цієї унікальної сім'ї, яких уже немає серед живих.

Документи, що належали племінниці Лесі Українки Ользі Сергіїв і зберігалися тимчасово у фондах Української Вільної Академії наук у США (для подальшої передачі їх до Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України) 9 жовтня 2008 р. було передано Тамарою Скрипкою до відділу рукописних фондів і текстології на постійне зберігання.

Багатющий архів Косачів потерпів чимало непоправних втрат в Україні. А численні документи, які змогли сестри Ольга та Ізидора взяти з собою восени 1943 р., вирушаючи назавжди з Києва, мали все ж таки щасливу долю. Видається, що вони цілковито збереглися.

Цього разу до фондів Косачів (Лесі Українки та Ольги Косач-Кривинюк) доєдналися фотографії (20 оригіналів); рукописи численних фольклорних записів Ольги Косач-Кривинюк (кінця 1920-х рр.) та її три листи, написані 1945 року за кілька місяців до смерті, а також спогади, біографічні начерки Ізидори Косач-Борисової – автографи 1960–1970-х рр... Усього надійшло 36 одиниць зберігання. Більшість цих матеріалів опубліковані Т.Скрипкою.

Немає потреби говорити про те, які нерозкриті цінності для подальших досліджень зберігають ці первозданні Документи. Так, серед фотографій надійшли дві світлини – оригінали, які ми побачили вперше (їх ніколи не замінять відомі нам репродукції у виданнях): Ольга Косач та Леся Українка. Берлін. 11 червня 1899 р. (Friedrich-Str[asse] 125. Richard Kasbaum) та портрет Ольги Кобилянської, подарований Лесі Українці навесні 1911 року з дарчим написом: "Дорогому незабутному і вірному "Хтосічкові біленькому" (на ім'я Леся Українка) – Ольга Кобилянська ("Хтось чорний"). Чернівці. Року 1911 в цвітні".

За ґрунтовними фольклорними записами Ольги Косач-Кривинюк, що надійшли до її фонду, розгортається в усій своїй масштабності маловивчена грань діяльності молодшої сестри Лесі Українки.

А рукописи та авторизовані машинописи Ізидори Петрівни Косач-Борисової – то сторінки з драматичної долі авторки за радянських часів та розповіді про останні роки життя Олени Пчілки. Декілька рукописів І.П.Косач-Борисової освітлюють незгасним спомином постаті М.В.Лисенка та М.В.Кривинюка.

Нові документи – продовження славної історії родини Косачів та їхнього оточення.

Лариса Мірошниченко

